

УДК 303.3; 65.011

Федишин І.Б.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

МЕНЕДЖМЕНТ ПРОЕКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ПРОМИСЛОВОСТІ: ПРОГРЕСИВНІ МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ

Fedyshyn I.B.

PROJECT MANAGEMENT OF INDUSTRIAL ENTERPRISES: PROGRESSIVE INTERNATIONAL STANDARDS

В даний час одним з найбільш прогресивних підходів до ведення бізнесу є управління проектом. Управління проектом являє собою методологію організації, планування, керівництва, координації людських і матеріальних ресурсів протягом всього життєвого циклу проекту, спрямованого на ефективне досягнення його цілей шляхом застосування сучасних методів і технологій управління [1, С. 27].

Ефективним засобом управління якістю є стандартизація, яка включає комплекс норм, правил і вимог до якості продукції. В даний час глобалізація стандартизації в галузі управління проектами веде до уніфікації вимог до компетентності керівників і фахівців, а також до вироблення стандартів на уніфіковану термінологію і практику. Це сприяє формуванню єдиної професійної мови і розумінню взаємопов'язаних робіт в організаційно-розподілених проектних командах.

На практиці широко використовуються різні стандарти з управління проектами: корпоративні, галузеві, національні, міжнародні. Різноманітність стандартів викликана необхідністю врахування специфіки підприємства (галузі, регіону, країни), але, разом з тим, всі вони повинні базуватися на загальноприйнятих міжнародних стандартах.

В якості міжнародних стандартів в даний час розглядаються три системи:

- стандарти, що розробляються Американським інститутом управління проектами (Project Management Institute, PMI). Серед сучасних стандартів PMI, зазначених на офіційному сайті Інституту, є такі групи: основні стандарти, практичні стандарти та структури, додаткові стандарти. Додаткові стандарти визначають як вимоги до окремих методик управління проектами (розробка ієрархічної структури робіт, розробка календарного плану, управління ризиками та інші), так і до застосування проектного менеджменту для певних типів проектів (управління будівельними проектами, управління державними проектами та інші).

- Міжнародні стандарти IPMA. Кваліфікаційні стандарти IPMA (ICB) є основою системи сертифікації IPMA і засобом оцінити рівень кваліфікації в сфері управління проектами на практиці. Даний стандарт є основоположним для професіоналів і зацікавлених сторін, оскільки встановлює критерії знань і досвіду, якими повинні володіти менеджери проектів, програм і портфоліо.

- Міжнародні стандарти ISO.

Сьогодні управління проектами – великий бізнес. Згідно з результатами дослідження аудиторської компанії Anderson Economic Group, проведеного на замовлення Інституту управління проектами (PMI) в 2006 році більше 24,4 млн співробітників брали участь у проектах в 11 найбільших країнах світу. До 2016 року їх число за підрахунками зростає до 32,6 млн.

UPMA (Ukrainian Project Management Association) – Українська асоціація управління проектами проводить підготовку проектних менеджерів за такими стандартами: чотирирівневою системою сертифікації IPMA, японським стандартом P2M, а також проводить підготовку за сертифікаційною програмою технологічної

зрілості організацій CP3M (Company Project Management Maturity Model - модель зрілості проектного менеджменту компанії).

IPMA виділяє компетенції управління проектом за трьома напрямками: технічні, поведінкові, контекстуальні. Наведені компетенції розроблені на основі Керівництва з питань визначення компетентності Версії 2.0 (Competence Baseline Version 2.0), складеного IPMA. Головний центр уваги IPMA Competence Baseline Version 2.0 сконцентрований на описові знань та досвіду, необхідних для рішення технічних питань у сфері управління проектом. Додатково ІСВ звертається до аспектів особистого ставлення керівника проекту до роботи та загального контексту управління проектом.

Елементи поведінкової компетенції засновані на низці посилок на джерела, що описують елементи поведінки та особистого ставлення, які входили у склад ІСВ Версії 2. Серед таких елементів українські вчені Бушуєв С.Д. та Бушуєва Н.С. [2] називають, зокрема, лідерство, участь та мотивацію, творчість, орієнтацію на результат (один з базових елементів P2M), продуктивність, надійність, розуміння цінностей. Цей напрям включає персональні якості та навички менеджера проектів. Основою для професійної поведінки служить проектна ситуація, і в цьому випадку слід брати до уваги елементи «технічної», «контекстуальної» компетенції, які у кожній окремій ситуації можуть відрізнятися.

Так само, при формуванні методологічної бази і виборі підходу управління проектами, необхідно враховувати існуючу в компанії методику управління проектами, що характеризуються такими параметрами як:

- частка проектів в бізнесі, характер реалізованих проектів,
- рівень зрілості існуючої системи управління проектами,
- рівень підготовки і менталітет співробітників компанії,
- наявність і рівень інформаційних технологій.

Однак варто зауважити, що всеохоплюючої системи з міжнародних стандартів з проектного менеджменту немає і, на думку багатьох експертів, бути не може. Це пов'язано як з принциповою неможливістю комплексної стандартизації діяльності в системах інноваційної діяльності (специфіка сучасних проектів як системи), так і з недоцільністю розробки стандартів по великому колу питань сучасного проектного менеджменту.

Більш того, стандарти завжди є палицею з двома кінцями. З одного боку, вони нормують проектну діяльність, тобто відповідають на питання «як правильно робити?». А з іншого боку, межі стандартизації проектною діяльністю як «унікальної» (за визначенням) сильно залежать від типів і видів інноваційних проектів, що знаходяться в дуже великому інтервалі щодо змін навколишнього оточення проекту.

Список використаних джерел:

1. Мазур И. И. Управление проектами: учебное пособие для студентов, обучающихся по специальности «Менеджмент организации» / И. И. Мазур, В. Д. Шапиро, Н. Г. Ольдерогге. Москва: Омега-Л, 2010. 960 с,

2. Бушуєв С.Д. Современные подходы к развитию методологий управления проектами / С.Д. Бушуєв, Н.С. Бушуєва // Управління проектами та розвиток виробництва. - 2005. - № 1. - С. 5-19. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uprv_2005_1_2

3. Федішин І.Б. «Управління інноваційними проектами» (опорний конспект лекцій для студентів спеціальності 8.18010012 «Управління інноваційною діяльністю») / І.Б. Федішин. – Тернопіль, ТНТУ імені Івана Пулюя, 2016 – 141 с.